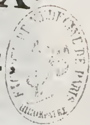
DEO OPTIMO MAX.
UNI ET TRINO,
VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA*,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis septimâ mensis Februarii, anno Domini M. DCC. LXXXII.

M. JOANNE D'ARCET, Chemiæ Professore, Professore Regio, Academiæ Regalis Medicinæ Matritensis Socio, Doctore Medico, Præside.

An in Febribus Malignis, post venæ sectionem, citò citiùs Emeticum?

I.

QUIDQUID humano corpori contrà Naturam accidit, morbus appellatur. Hinc inter morbos, qui animalem œconomiam invadunt, febris recensenda, cùm nihil aliud sit quàm sanguinis motûs præternaturalis acceleratio. Febris autem alia est lenta, alia acuta. In febre lentâ, sola adest motûs sanguinis acceleratio, plerumque tamen intermissio. In febre verò acutâ observantur & magnitudo pulsationum, & tensio. Æger plenitudinem, siccitatem, erethismum ac capitis dolorem persentit. Respiratio citatior est, desævit dolor circa renes ac in omnibus fermè ossium juncturis, molestatur ventriculus, os amarescit, saliva spissa est ac glutinosa, parciores effunduntur urinæ, imminuitur perspiratio, cæteræque functiones collabescunt, alvinæ fæces obdurantur, desiccantur, retinentur, &c.

Quamquam febris maligna de acutarum genere sit, nihilominùs tamen pluribus admodùm discrepantibus symptomatibus stipatur, nec à communibus causis producitur, febri simplici similis; pulsus enim similis naturali, & urinæ dilutè flavæ, nihil mali ægro portendere videntur. At gravissima insurgunt symptomata, ut delirium, phrenesis, quasi fracta concidunt membra, gravatur caput, ut pondere quodam oppressum. Non minùs debilisest æger, quàm si è gravissimo morbo convalesceret, delirat interdùm, interdum ratione gaudet suâ. In hocce eodemque statu permanet duobus aut tribus dein diebus; mox pulsus rigescit; exsiccatur cutis, nigrescit lingua, licèt potiones adhibeantur refrigerantes, caput magis ac magis corripitur; succedit delirium, phrenitis. Exacerbatur febris, symptomata adaugentur. Æger quandoque videtur moribundus; paulò post tranquillus est, uno verbo spem inter metumque fluctuat semper, prodeunt quoque tendinum subsultus, coma vigil, somnolentum, frequentissimæ syncopes, vomitus sine causâ manifestâ, convulsiones in faciei musculis præsertim; tandem erumpunt pustulæ rubræ, nigræ, abscessus, bubones & alia quàm plurima, &c.

II.

AB omni ævo ascripta est causa febrium malignarum certis miasmatibus in sanguinem intromissis, motum febremque excitantibus. Posteriori sæculo nova surrexit opinio, à D. *Chirac* proposita. Vir ille, cùm ex professo morbum pestilen-

* *Auctore M. Joanne S^t. Joire, D. M. P.*

tialem curaſſet, cadaverum ſectionibus compertum habuit cerebrum inflammari; indè ſanandi methodum deduxit Saphenæ ſectione eſſe tentandam. Eam felices ſucceſſus confirmârunt.

Notandum tamen venit, plurimas eſſe malignas febres abſque inflammatione cerebri. Nedùm praxis D. *Chirac* in hiſce febribus uſurpanda ſit, quin imò prorsùs reſpuenda. Plerumque enim in his nullus perſentitur capitis dolor, vultus nedùm rubeat, concidiſſe videtur: plerumque etiam ut malignæ ſolo exacerbationis tempore apparent.

Febrium malignarum cauſas à miaſmatibus primarum viarum, ſanguinem inficientibus deducendas demonſtrat, earum per evacuantia ſanatio. Plurimæ enim malignæ cenſentur febres, quæ ab hâc unicâ cauſâ pendent. Ipſa tamen ſanguinis putrefactio, quæ ſtaſi ac concreſcentiæ debet originem inter cauſas ſanè annumeranda. Plerumque ſecretiones imminutæ, gangrena quarumdam partium, ipſiuſmet aëris contagium anſam præbent febri malignæ. His cauſis addi etiam poſſunt mœror, & triſtitia; nihil enim vulgatius eſt quàm ejuſmodi febres malignæ in iis qui nuperrimè è regione ſuâ exceſſerunt; in annonæ caritate, cùm quocumque alimentorum genere veſci cogimur.

At verò cujuſnam naturæ miaſmata ſanguinem contaminantia; acidane; an alkali; Germani exiſtimantes acida, in febribus malignis terras abſorbentes, corralia, &c. alii verò alkali; præſcribunt acida. Alkali-volatilem naturam horum miaſmatum omnia demonſtrant; ſivè diutiùs in vaſis ſtet ſanguis, ſivè velociùs ſolito promoveatur. Animalia corpora ſibi permiſſa, calori expoſita concipiunt fermentationis motum. Integrantes fluidorum partes in ſua reſolvuntur principia, nova conflantur entia, exurgit alkali-volatile cum exiguâ olei parte immixtum injucundiſſimè nares afficiente. Quid tale in corpore humano generari demonſtrat peculiaris perſpirationis odor in cacochymicis; præſertimque in iis qui vitam agunt deſidem, peculiare illud effluvium melancholicarum affectionum hiſtericarumque gignit inſultus quos ſemper comitatur dolor. Quin & ſanatio per acida blanda contrà refragantiores alkali invictè probare poſſet. Sivè contractiori alveo agatur ſanguis, ſivè rarefactione & calore expanſus ſit, ſi diutiùs in eo ſtatu permaneat, totam ipſius molem diſſolvi neceſſe eſt, brevi enim tempore, quidquid ſeroſi ineſt, calore abſumitur, concreſcit in viſcoſitatem inflammatoriam, reſolvitur in ſales volatiles & olea acria machinam humanam brevi eroſura.

In febribus malignis, poſt venæ ſectionem, emeticum propinare quid obſtat? An ſubjecti debilitas? Vires opprimuntur quantitate ſaburræ. An quod adſit ſaburra dubium? eſt nauſea, vomitus ipſe præmonſtrat. An violenta contractio muſculorum abdominis & dolores in ventriculo & inteſtinis enati? at momentanei ſunt. An inflammationis periculum? cavet & obeſt præmiſſa venæ ſectio. Miſſo ſanguine, ſuſcitatæ ab emeſi contractiones nullam ergò inflammationem inducunt. Quin imò ſanguis in alveo manat celerior, calor à rarefactione aut à quantitate pendens extinguitur, peragunur ſecretiones faciliùs, redintegraretùrque omnium partium actio, ſi ſtabulans in ventriculo & inteſtinis evacuaretur ſaburra; quod optimè ſuccedit, citò citiùs exhibito emetico.

III.

IN ægri perniciem ſæpè judicantur febres malignæ. Febrium initiis nulla ſperanda criſis; inſidioſa levatio ſine ſignis levationis. Febricula cum comate & capitis dolore mortifera. Ut plurimum adeò ſævam induit faciem, ut celeritate & nocendi periculo omnes & ſingulas ægritudines exſuperet. Quod ſi ab initio hi morbi non debellentur, in mortem abeunt citiſſimam, ut plurimùm in inflammationem cerebri, pulmonis, abdominis, quin imò in earumdem partium ſuppurationem & gangrenam. Quotiès autem in ſanationem abeunt, illud fit per metaſtaſes; bubones nempè, paro-

tides, aurium abſceſſus, ſudores, alvi excretiones, &c. Medici officium eſt non modò præſentes morbos ſanare, ſed & futuros præcavere. Primariis malignorum morborum ſymptomatibus, ſæviora ſuccedunt quæ Medico incumbunt eradicanda. Febris maligna primùm continua exacerbatur tantùm digeſtionum vitio ac magis corruptæ in ventriculo ſaburræ præſentiâ. Secretiones ferè omnes tunc ſupprimuntur, urina parca aut nulla mingitur, curis areſcit, nigreſcit lingua, tremula exſeritur, convulſionibus exercentur maxilla inferior & faciei muſculi, tumet abdomen totum, corpus occupant exanthemata. Hæc ingraveſcunt omnia neglectis ab initio evacuantibus. At quænam uſurpanda ſunt evacuantia? Nonne calor febrilis omnis evacuantis inimicus? Nonne indicationum natura idem prohibet? Minimè in his difficultatibus immorandum. Urgentiori caſui occurrendum, ac obſtandum eſſe cauſæ primùm, ſymptomati deindè præcipit Hippocrates: quod quidem non tutiùs quàm emeſi perfici poteſt. Fugit irreparabilis propinandi occaſio. Omnibus pollet ad attingendum ſcopum facultatibus: 1°. Citò citiùs ſuum ſortitur effectum, copioſius ventriculum evacuat quàm quodlibet evacuans: 2°. irritationem tantùm inducit omni purgante leviorem. Materiei in ventriculo nidulantis egeſtionem antecedunt lyſis, lipothimia ſyncope, delabuntur à cerebro ad ventriculum ſpiritus animales, partium internarum & ventriculo inferiorum atonia liberum præbet fæcibus alvinis deſcenſum, copioſa ſalivæ excernitur quantitas. Mox ſequitur convulſiva maxillæ inferioris depreſſio, dein factâ inſpiratione contractiſque muſculis abdominalibus & ventriculo, inerte diaphramate, expellitur ſursùm & ut plurimùm deorsùm hujuſce materiæ abundans copia. Hæc autem ſi diutiùs in inteſtinis retineatur, magis ac magis putreſcit à venis meſaraïcis exſugitur & ad ſubclaviam venam per ductum thoracicum & ad cor tranſvehitur. Hinc pulmones emenſa totam ſanguinis molem inficit, & partes ſolidas incendio & vi ſuâ deleteriâ conſumit. Nullæ febres longiori tempore ſolvuntur quàm febres malignæ. Etenim ad 30; 35, 45 dies producuntur, nullæ pepaſmo reſiſtunt contumaciùs. Quid ut citò ſolvantur emetico potentiùs?

I V.

NULLA majoris eſt momenti methodus eâ, quâ non modò præſentia miteſcunt ſymptomata, ſed & præcaventur futura, & quâ bona pars hominum febre malignâ correptorum ab Orci faucibus eripitur. Cui ut obtemperemus, natura, cauſæ & febris præcipiunt. Præmiſſâ venæ ſectione, non una tantùm vice exhibeatur emetica potio, at iteretur pro caſûs exigentiâ. Magiſtra edocuit Medicos experientia omnes alvi fluxu tentatos in febribus malignis, licèt cùm ſignis cruditatis, fuiſſe ſanatos (*a*), alvus laxa ſemper ſervetur; nullus morbus adeò evacuantium uſum requirit. Hæc Naturæ via ſi deficit, arte juvanda, morbum ſequi, pepaſmum, criſim expectare nefas (*b*). Licet ea movere quæ in perturbatione criticâ non judicantur felicitèr Veteres tartaro ſtibiato deſtituti, helleboro autem & azaro ad ciendum vomitum inſtructi; thithymale, cucumere ſilveſtri; aloë, myrrhâ evacuandos eſſe humores ſolo coctionis tempore meritò affirmabant. Nulla enim medicamenta ſunt quæ ardorem, inflammationem citiùs cieant. Ac nedùm reficiant vires, contrà exhauriunt; inſidioſamque levationem ſine ſignis levationis afferunt. Plenâ doſi tutiſſimè vomitum excitat tartarum ſtibiatum, refractâ autem blandè alvum ſubducit, eo ſolo per totum malignarum decurſum uti poſſumus. Suam actionem in ventriculum & inteſtina exerit, nullum ſanguini peæternaturalem motum ſuâ ab inteſtinis tranſlatione impertitur. Nec eo tantùm nomine commendandum quod in febribus malignis ſit neceſſarium, verùm etiam quòd in omnibus ferè febribus proſit maximè, vel in ipſâmet febre lentâ. Quid in anginâ tutiùs præmiſſâ venæ ſectione? Quid in variolis feliciùs ſuccedit? Non minùs curioſa quàm notabilis eſt hanc in rem obſervatio Riverii de quodam qui ex ſimptomatibus, dolore capitis & nauſeâ ſe peſte laborare conjecit: illicò pennam oleo illitam in fauces immiſit; quâ eductâ

(*a*) Hippoc. lib. Epiſ. Galenus de atrâ bile, cap. IV. Fabius, Columna de peſtilenti febre. Valleriola obſerv. l. 6 de febribus. Skenkius obſerv. l. 6 de febri. Riverius obſerv. Centuria 1, obſerv. 47 & 57. Item centur. 2, obſerv. 34 & 87.

(*b*) Senettus de febrib. Manardus lib. 13. Epiſt ad Barthol. Carandinum de expectando pepaſmo Hippocratis doctrinam refutarent.

per vomitum materiâ primùm ſeroſâ, dein flavâ, tandem porraceâ, in lectum ſe contulit, juſculum ſumpſit, & illicò convaluit.

V.

VETERUM Medicorum, in curandis febribus malignis, praxim nedùm imitemur; contrà, ſuprà expoſitæ recentiorum methodo incumbendum eſſe unicè cenſemus. Aiunt enim veteres: in febre malignâ proſtratæ vires, pulſus exilis & inflammationis abſentia tum à venæ ſectione, tum ab emeſi diſſuadere videntur, ſoliſque potionibus cardiacis utendum, ut à corpore perſpirationis beneficio heterogenea eliminentur miaſmata. At quamvis plurimæ febres malignæ inflammatione deſtituantur, non idcircò rejicienda methodus noſtra. Ideò enim obruuntur vires, quòd in primis viis hereat infarctus & ſaburra, quæ niſi per vomitum evacuaretur, brevì corpus univerſum peſſumdaret. Cauſâ verò avulsâ, evaneſcent ſymtomata, quâ autem remanente certò certiùs ingraveſcerent. Cardiaca ne adhibueris, cùm felix docuerit experientia haſce febres rariſſimè, ſi unquàm, ſolvi ſudoribus, ſolis verò ſanari poſſe purgantibus. Concocta purgare oportet non cruda, inſtabunt adverſarii. Iſtius aphoriſmi falſitatem rationibus in theſi allatis probavimus; dùm enim materia turget, evacuanda; ſemper autem turget in febre malignâ. In febribus malignis cum inflammatione cerebri, ſaltem ab emetico cavendum & abſtinendum. In vomitu nempè convellitur abdomen, facies valdè rubet, inflammantur oculi, vomitus ſanguinis ſeu hæmopthyſis excitatur. Ne dum horum ſymptomatum terrore perculſi, ab opinione noſtrâ deterreamur, quin imò eidem fortiùs adhæremus, cùm aliundè certâ experientiâ compertum ſit, methodum aſſignatam non modo ſanandis febribus malignis, ſed etiam ipſimet peripneumoniæ competere.

Ergò in febribus malignis, poſt venæ ſectionem, citò citiùs Emeticum.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Joſephus-Ignatius GUILLOTIN.

M. Joannes COUTAVOZ, *Chirurgiæ, latino idiomate Profeſſor.*

M. Henricus-Michaël MISSA, *Regii Medicorum Collegii Nanceianorum Socius honorarius, antiquus Regis Exercituum in Germaniâ Medicus ordinarius, Cenſor Regius, Academiæ Catalaunenſis Socius.*

M. Carolus-Jacobus-Ludovicus COQUEREAU, *Sereniſſimi Condæi Principis Medicus ordinarius, nec non Regis apud Peditatum tum Gallicum tum extraneum Conſiliarius Medicus.*

M. Joannes-Baptiſta-Eugenia DUMANGIN, *utriuſque Pharmaciæ Profeſſor deſignatus.*

M. Joannes-Nicolaus MILLIN DE LA COURVEAULT.

M. Franciſcus LE MOINE.

M. Thomas LEVACHER DE LA FEUTRIE, *ex-Decanus & Academiæ Cenſor.*

M. Petrus Abrahamus PAJON DE MONCETS, *Eques, in Urbis Præfecturâ Medicus ordinarius, Academiæ Regiæ Catalaunenſis, nec non Societatis Rei Agrariæ Aurelianenſis Socius.*

Proponebat Pariſiis PETRUS PUJO, Pariſinus, Doctor Medicus Remenſis, Noſocomiorum Militarium, Regis Exercituum in Normanniâ Medicus, necnon Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Pariſienſis Baccalaureus.
A. R. S. H. 1782. AB OCTAVA AD MERIDIEM.

Typis QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Typographi. 1782.